Geachte leden van de Raad,

Duizend bommen en granaten.

Dit is niet een vervloeking van Kapitein Haddock uit de Kuifje-reeks, maar wat Nationaal Park Veluwezoom letterlijk boven het hoofd hangt.

Ik ben Natasja Zak, namens Natuurmonumenten, een vereniging met bijna een miljoen leden en donateurs, belangenbehartiger voor de Gelderse natuur.
Vandaag kom ik inspreken om u als raadsleden op te roepen om het Rijk duidelijk te maken met een brief of anderszins dat de Terletse Heide en het Rozendaalse Veld geen geschikte locatie is voor oefeningen met zware explosieven.

Ik neem u mee in
1. De unieke en onvervangbare ecologie van het gebied; en
2. Het belang van het oudste Nationale Park van Nederland voor Rheden
3. Het proces van Defensie

Ecologie
De Terletse Heide en het Rozendaalse veld, waar u grondeigenaar van bent zijn zoals u ongetwijfeld weet Natura 2000-gebied, cruciaal onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk en een toevluchtsoord voor bijna 60 bedreigde soorten. Het gebied bevindt zich direct ten zuiden van het ecoduct over de A50 en het herbergt leefgebied dat nergens anders in Nederland op deze schaal voorkomt.
De provincie heeft hier als bevoegd gezag het beheertype zand- en kalklandschap toegewezen, dat zoveel wil zeggen als “hier staan natuurlijke processen centraal en wordt niet ingegrepen”. Nergens anders in Nederland is een locatie waar de natuur al zo lang op deze schaal de ruimte heeft.

Oefeningen met explosieven door Defensie zullen onherroepelijk en evident leiden tot:

• Directe vernietiging van vegetatie en bodem; waaronder één van de oudste ongestoorde heidebodems van Nederland;

• Verkleining van het leefgebied van bijna 60 beschermde en bedreigde soorten, natuurlijk de unieke wilde Schotse Hooglanderkudde en het Edelhert, maar daarnaast nog vele reptielen, insecten en vogels, waaronder rode lijst soorten en soorten die bescherming verdienen volgens natura 2000 wetgeving; en

• Een afname van broedterritoria en vrije wildbaan door fragmentatie; met hekken wordt de infrastructuur onderbroken.

Uit overheidsrapporten zoals de natuurdoelanalyses en herstelmaatregelenplannen blijkt de laatste jaren telkens weer dat de doelen om de natuur op de Veluwe in het algemeen en de Terletse Heide en het Rozendaalse Veld te beschermen niet gehaald worden. We werken hard samen met provincie, maar ook met u als gemeente in het Masterplan Veluwezoom, om het tij te keren. Het afsluiten van een gebied met deze omvang en voor dit doel, zal een ecologisch drama tot gevolg hebben.

2. Het oudste nationale park van Nederland verdient bescherming

De zoeklocatie Terletse Hei / Rozendaalse Veld ligt in Nationaal Park Veluwezoom, het NP is in 1930 opgericht en het oudste Nationaal Park van Nederland. Het Nationaal Park is wereldberoemd

vanwege de landschappelijke kwaliteit, denk bijvoorbeeld aan de vergezichten vanaf de Posbank en de unieke natuurkwaliteit en wildbeleving van edelherten en Schotse Hooglanders. Nationaal Park Veluwezoom is met 2 miljoen bezoekers per jaar één van de belangrijkste toeristische trekpleisters en economische dragers van Gelderland en dé trekpleister van Rheden.

Defensie wil een hap van 7 vierkante kilometer (ofwel 1000 voetbalvelden) hermetisch afsluiten. Dat is alleen de ruimtelijke impact, de daadwerkelijke impact is nog vele malen groter: 40 weken per jaar, 5 dagen per week, enorme explosies. Hoe aantrekkelijk is dit Nationale Park straks nog voor inwoners uit uw gemeente en voor alle Gelderlanders die hier recreëren? Denkt u nog steeds al die toeristen te verwelkomen met honderden explosies per jaar met explosieven van 20 kilo per knal? Ik geef u een vergelijking: op het huidige oefenterrein in Reek wordt nu geoefend met max 5kg. Het betreft een viervoudige uitbreiding ten opzichte van terrein.

“Ik kom hier voor mijn rust” gaat dan niet meer op en van de natuur met al haar dieren blijft in zo’n knalfestijn niets meer over. Het is onmogelijk om deze extra belasting te combineren met het behoud van de unieke biodiversiteit en het natuurlijke , rustige karakter van het oudste Nationale Park van Nederland.
Daarnaast zal het ook een vergroting van de recreatieve druk betekenen voor omliggende terreinen.

3. Tot slot wil ik wijzen op de verwarrende communicatie van Defensie. Deze zoeklocatie voor explosieven stond niet op de kaart die ter inzage is gelegd en vanaf het begin van dit traject is door Defensie gesproken over "Arnhem" als mogelijke locatie. Pas een maand geleden werd duidelijk dat het daadwerkelijk om Natura 2000 gebied Terletse Heide en Rozendaalse Veld in de gemeente Rozendaal gaat. Wij worden nu geacht in enkele maanden input te leveren, want in het eerste kwartaal van 2025 wordt een defenitieve voorkeurslocatie aangewezen. Een hele korte tijdlijn voor iets waarvan de impact op Rheden en Rozendaal, zowel voor de natuur, de bewoners en bezoekers, zo enorm groot is.

Geachte Raadsleden, de Veluwezoom is een unieke parel van Gelderland en een cruciaal onderdeel van ons ecologisch en economisch fundament. Gedeputeerde Drenth sprak zich vorige week al duidelijk uit tegen de aanwijzing van deze locatie als springterrein en ik roep u op om datzelfde te doen. Steun uw Wethouder in deze strijd en maak het Rijk duidelijk met een formele brief en via uw informele contacten, dat het natuurgebied Terletse Heide en het Rozendaalse Veld geen optie is voor desastreuze militaire oefeningen. Bescherm onze natuur, onze biodiversiteit en onze toekomst.’.